חוברת תלמיד • קריאה והבנה • 🧩 חנ"מ (אותיות גדולות ותמונות)

♻️ מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות

לאן נוסע הזבל, מה זו טביעת רגל פחמנית, איך שלוש מאות בקבוקים משנים כיתה, והאם לאסור פלסטיק חד־פעמי — צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🧰 כלים לקריאה

דף האסטרטגיות 6
מפת הצלילה 7
סימניות לגזירה 8
כרטיסי מילים לקיפול 9

📖 טקסט ושאלות

הטקסט: צעדים קטנים לעולם נקי 10
חלק א' – שחייה על פני השטח 11
חלק ב' – צלילה 12
חלק ג' – מעמקים 14
בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה 16
מהדורה למורה ומפתח תשובות 2

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

🖨️ להדפסה · 🏋️ ניסוח לבנים ולבנות · ⚫ עובד גם בשחור־לבן · 🧩 חנ"מ

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

👩‍🏫 מהדורה למורה – 🧩 חנ"מ. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל־45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

🎯 מטרות השיעור

- לאתר מידע גלוי בטקסט ובטבלה: לאן נוסע הזבל, מה מכניסים לכל פח ומהי טביעת רגל פחמנית, ולהסיק מסקנות מעשיות מן המידע.
- לזהות מבנה של טקסט: עלילה ונקודת מפנה בסיפור, כותרות משנה וטבלה בטקסט מידעי, טענה, נימוקים, טענת נגד ומענה בטקסט טיעוני, ולהבין את תפקידן של מילות קישור.
- לגבש עמדה מנומקת על קיימות ולבחור צעד קטן, אישי או כיתתי, שאפשר לעשות כבר השבוע, מתוך תקווה ופעולה משותפת.

⚡ גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים יחד בקול את הטבלה של ארבעת הפחים ואת הפסקה על 'פריט מלוכלך אחד', ועונים בעל פה על שתי שאלות פני המים. משחקים סבב מהיר של 'פעולה ירוקה או לא בדיוק?', וכל אחד ואחת מסיימים במשפט: 'צעד קטן שאעשה השבוע: ...'.

💬 שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על הדבר האחרון שזרקתם לפח היום. לאן לדעתכם הוא נוסע עכשיו, ומה היה יכול לקרות לו אילו הגיע לפח אחר?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

🌉 חוסן ואכפתיות: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

גש"ר מאח"ד: פעולה כיתתית משותפת כמו הפרויקט של אלה מחזקת את ערוץ החברה. דאגה לעולם ולאדמה היא ערוץ האמונה והערכים, והמצאת פתרונות ודמיון השתיל שגדל לעץ מפעילים את ערוץ הדמיון. כשהדאגה לאקלים מציפה אפשר להיעזר בעש"ן ד"ק: ע – עצור, ש – שרירים (לקפוץ אגרופים ולשחרר לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('צעדים קטנים משנים'), ק – קדימה (לבחור צעד קטן אחד ולהמשיך). חבר/ה שמתייאש/ת? מעש"ה: מ – מחויבות 'אני כאן איתך', ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו), ש – שאלות שמפעילות חשיבה (מה אפשר לעשות? מה עוזר לך?), ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). הידיעות על משבר האקלים מכבידות עליכם? גש"ר מאח"ד עוזר להפוך דאגה לפעולה: בחרו שני ערוצים וכתבו צעד קטן לכל אחד – חברה (פרויקט עם הכיתה, כמו הבקבוקים של אלה), אמונה וערכים (מה חשוב לי לשמור לדור הבא), פעילות (ממיינים, ממחזרים, מביאים בקבוק משלי), דמיון (איך תיראה השכונה שלנו נקייה יותר). ואם הדאגה כבדה מדי – מדברים עם מבוגר/ת שסומכים עליו/ה.

⏱️ מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	**פתיחה וצלילה ראשונה**	שאלת הפתיחה: 'הדבר האחרון שזרקתם לפח – לאן הוא נוסע עכשיו?' הצגת שקופית הפתיחה ושלושת מפלסי הצלילה: פני המים, מתחת למים והמעמקים.
10	**לפני הקריאה ובמהלכה**	כל קבוצה מקבלת טקסט לפי רמה: הסיפור על אלה והבקבוקים, הטקסט המידעי על ארבעת הפחים, המאמר הטיעוני על פלסטיק חד־פעמי או הטקסט הפשוט על טביעת רגל פחמנית. מציצים בכותרות ובטבלה, קוראים ועוצרים בתחנת העצירה.
10	**צוללים לעומק**	שאלות פני המים ושאלות מתחת למים, לחיצה על המשפט בטקסט ומיון. מדגישים את מבנה הטקסט: נקודת מפנה, כותרות משנה וטבלה, או טענה, טענת נגד ומענה.
8	**חדר המשחקים**	בזוגות: 'פעולה ירוקה או לא בדיוק?', נכון או לא נכון, ומילות קישור. כל זוג מסביר פריט אחד במילים שלו.
8	**מעגל שיח: המעמקים**	שתיים או שלוש שאלות דיון. בוחרים יחד צעד כיתתי קטן אחד, למשל פינת מיון בכיתה או בקבוק אישי לכל אחד ואחת.
4	**כרטיס יציאה**	כל תלמיד ותלמידה כותבים דבר אחד שלמדו וצעד קטן אחד לשבוע הקרוב.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

💡 טיפים להנחיה

- שלוש צלילות בכל טקסט: לפני הקריאה מציצים בכותרות, בטבלה ובאיור ומנחשים את המטרה. בזמן הקריאה עוצרים בתחנת העצירה. אחרי הקריאה עוברים מפני המים (מה כתוב) אל מתחת למים (למה הכותב בחר כך) ואל המעמקים (מה זה אומר לחיים שלנו). מומלץ לבקש מהתלמידים להצביע על המשפט בטקסט שמוכיח את התשובה.
- שומרים על טון רגוע ומלא תקווה: מדגישים צעדים קטנים ופעולה משותפת ולא אשמה או פחד. מזכירים, כמו בטקסט, ש'האחריות לא רק עליכם'. בטקסט הטיעוני מבקשים להבחין בין איסור לבין חלופה נוחה, ולבנות טיעון שיש בו טענה, טענת נגד ומענה.
- מרחב בטוח: השיעור נועד לתמיכה וללמידה ולא לטיפול. אם עולים חשש או מועקה סביב משבר האקלים, מכירים בתחושה ומזמינים לדבר עם מבוגר/ת שסומכים עליו. בכל דאגה לתלמיד או לתלמידה פונים ליועצת.

✍️ הכוונה לשאלה הפתוחה – חנ"מ

כל בחירה של צעד ירוק אחד מתקבלת: ממיינים לפחים ♻️, מביאים שקית מהבית 🛍️, מכבים אור ומטען 💡 או משתמשים בבקבוק משלי 🚰. מחזקים ומשבחים כל תשובה, ואפשר לתרגל את הצעד בכיתה באותו יום.

🔑 מפתח תשובות למורה – 🧩 חנ"מ. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	🛍️ שקית מהבית
2	💡 מכבים אור
3	🚰 בקבוק משלי
4	1. נכון | 2. נכון | 3. לא נכון
7	🧴 בקבוק ← ♻️ פח כתום; 📰 עיתון ← 📦 פח כחול; 🥫 פחית ← ♻️ פח כתום; 📦 קרטון ← 📦 פח כחול
8	1–ב, 2–ד, 3–א, 4–ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני

👀
מסתכלים
מה רואים בתמונה?

🤔
חושבים
על מה הסיפור?

בזמן

👆
קוראים לאט
שורה ועוד שורה.

✏️
מסמנים
מילה קשה – עיגול.

אחרי

🗣️
מספרים
מה קרה?

😊
מרגישים
מה אני מרגיש/ה?

🖍️ מקרא סימונים בעיפרון

○ מילה לא מוכרת	___ משפט חשוב	? לא הבנתי	! מפתיע אותי	♥ מתחבר אליי

✅ רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

🎯 המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

_____

_____

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

🗺️ מפת הצלילה שלי

שחייה על פני השטח	צלילה	מעמקים
🏊 מוצאים מידע שכתוב בטקסט	🤿 מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה	🐠 חושבים, מביעים דעה ויוצרים

🧩 סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

_____

_____

🔮 לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

_____

_____

📚 מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
♻️	מממיינים	
🛍️	שקית	
💡	מכבים	
🔌	מטען	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

✂️ גזרו לאורך הקו המקווקו

פני המים

מוצאים

- 👤 מי?
- ❓ מה קרה?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות 🧩 חנ"מ

צלילה

חושבים

- 🤔 למה?
- 😊 מה מרגישים?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות 🧩 חנ"מ

המעמקים

אני

- 💛 מה אני חושב/ת?
- 🎨 מה אני מצייר/ת?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות 🧩 חנ"מ

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

✂️ גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות.

♻️	ממיינים
🛍️	שקית
💡	מכבים
🔌	מטען
🚰	בקבוק

הטקסט • טקסט קצר עם תמונות

צעדים קטנים לעולם נקי

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות. 🌍 מה אתם עושים כדי לשמור על העולם נקי?

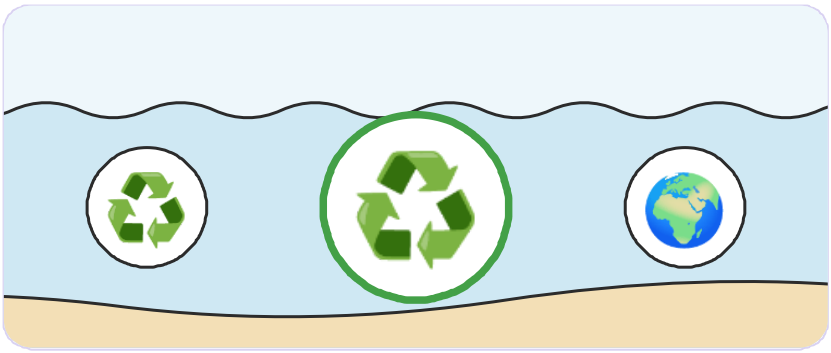
הניחוש שלי: _____

1. ♻️ מיינים לפחים. בקבוק – לפח הכתום.
2. 🛍️ לוקחים שקית מהבית לסופר.

🛑 **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

_____

3. 💡 יוצאים מהחדר? מכבים אור ומטען.
4. 🚰 שותים מבקבוק משלי.

📚 מילון קטן

♻️ ממיינים

🛍️ שקית

💡 מכבים

🔌 מטען

✍️ הערות שלי

_____

_____

שאלות לפי עומק • 🧩 חנ"מ

צעדים קטנים לעולם נקי

שם: _____

חלק א' – שחייה על פני השטח

🏊 🔍 בואו נמצא מה כתוב בטקסט!

1 🏊 פני המים • כתוב בטקסט | תמונה ומילה

מה לוקחים לסופר? (הקיפו את התמונה הנכונה)

🛍️ שקית מהבית	🧸 דובי	📺 טלוויזיה

2 🏊 פני המים • כתוב בטקסט | תמונה ומילה

מה עושים כשיוצאים מהחדר? (הקיפו את התמונה הנכונה)

🎵 שרים	💡 מכבים אור	🍕 אוכלים

3 🏊 פני המים • כתוב בטקסט | תמונה ומילה

ממה שותים? (הקיפו את התמונה הנכונה)

🥤 כוס חדשה כל פעם	🧦 גרב	🚰 בקבוק משלי

שאלות לפי עומק • 🧩 חנ"מ

צעדים קטנים לעולם נקי (המשך)

שם: _____

4 נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

🏊 פני המים • כתוב בטקסט | בדיקת פרטים

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
🧴 בקבוק זורקים לפח הכתום.	☐	☐
🛍️ לוקחים שקית מהבית לסופר.	☐	☐
💡 יוצאים מהחדר ומשאירים אור דולק.	☐	☐

5 השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

🏊 פני המים • כתוב בטקסט | אוצר מילים בהקשר

מחסן מילים: **שקית** | **אור** | **כדור**

1. 🛍️ לוקחים _____ מהבית לסופר.
2. 💡 יוצאים מהחדר? מכבים _____.

חלק ב' – צלילה

🤿 עכשיו נחשוב קצת יותר עמוק.

6 מסמנים בטקסט

🤿 צלילה • בין השורות | סימון בטקסט

- הקיפו את המילה "כתום" בטקסט

שאלות לפי עומק • 🧩 חנ"מ

צעדים קטנים לעולם נקי (המשך)

שם: _____

7 צלילה • בין השורות | מיון וארגון

לאן זורקים? גררו לפח הנכון. – גזרו והדביקו במקום הנכון

♻️ פח כתום	📦 פח כחול

✂️ 🧴 בקבוק	✂️ 📰 עיתון	✂️ 🥫 פחית
✂️ 📦 קרטון		

8 צלילה • בין השורות | קישור מושגים

מתחו קו בין הציור למילה

1. 🛍️	א. בקבוק
2. 💡	ב. שקית
3. 🚰	ג. פח
4. ♻️	ד. אור

שאלות לפי עומק • 🧩 חנ"מ

צעדים קטנים לעולם נקי (המשך)

שם: _____

9 🤿 צלילה • בין השורות | מארגן גרפי

מה עושים? כתבו או ציירו בכל שורה

📍 איפה?	✅ מה עושים?

חלק ג' – מעמקים

💭 מה אתם חושבים? מה אתם עושים?

10 🐠 המעמקים • מעבר לשורות | העברה למקרה חדש

מה נועה יכולה לעשות עם הבקבוק?

🔍 **מקרה לבחינה: 🧴 הבקבוק של נועה**

נועה סיימה לשתות מבקבוק. ליד נועה יש פח כתום.

11 🐠 המעמקים • מעבר לשורות | כתיבה ונימוק

מה אתם עושים כדי לשמור על העולם?

- ♻️ ממיין/ת לפחים
- 🛍️ שקית מהבית
- 💡 מכבה אור
- 🚰 בקבוק משלי
- 🚶 הולך/ת ברגל

שאלות לפי עומק • 🧩 חנ"מ

צעדים קטנים לעולם נקי (המשך)

שם: _____

12 🐠 המעמקים • מעבר לשורות · כלי חוסן

🤝 חבר/ה עצוב/ה כי יש זבל בחצר. אמרו: "אני כאן איתך". מה נעשה יחד? כתבו משימה קטנה אחת, למשל: "נאסוף בקבוק אחד לפח הכתום".

13 🐠 המעמקים • מעבר לשורות · ייצוג חזותי

🎨 ציירו את עצמכם עושים צעד קטן לעולם נקי.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

🪞 בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

	בטוח/ה	בערך	עוד לא
אני יודע/ת לאיזה פח זורקים בקבוק ♻️	😀	🙂	🤔
אני זוכר/ת לכבות אור כשאני יוצא/ת מהחדר 💡	😀	🙂	🤔
אני יודע/ת מה לוקחים לסופר 🛍️	😀	🙂	🤔

✂️

🎟️ כרטיס יציאה

♻️ מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות • חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. 😀 צעד אחד שאני אעשה היום:

2. 🧴 בקבוק זורקים לפח ה___

3. ⭐ מה אהבתי בטקסט?

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

🤿 לצלול פנימה • מה שנשאר אחרינו: סביבה וקיימות • חוברת תלמיד לחנ"מ